

Paříž a Londýn

Mám sen... fakt mám?

1

Semínka pohromy se povedlo zasít už loni na podzim, když jsem otevřel v Paříži, kousíček od Champs-Élysées, anglickou čajovnu. Téměř ihned mě navštívil jazykový inspektor z ministerstva kultury a varoval mě, že pokud nepřeložím jídelníček do francouzštiny, mohu očekávat ty „nejpřísnější postihy“.

Dobře ho na tu práci vybrali, byl to mocí opilý byrokrat a odmítal uvěřit, že i ten jazykově nejznevýhodněnější Pařížan porozumí výrazu „sausage“, pokud bude cedulka s ním opřená na podnosu o hromádku dlouhých masových trubiček.

Kromě toho tvrdil, že moje zákaznící bude traumatizovat představa, že si v mém salátu vylomí zuby na nábytku – protože u salátu se sýrem si spletou anglické *cheese* s francouzským *chaise*, tedy židle. Židlový salát? Jaký jedovatý galský tabák ten chlap asi kouří?

Zachoval jsem klid a poukázal jsem na skutečnost, že do francouzštiny už hladce přešla spousta anglických slov pro jídla a nápoje, třeba sendvič, brandy, toust a tak, ale on na to zareagoval jen pohrdavým „pff“.

Vycítil jsem, že je na ústupu, a tak jsem zaútočil argumentem, že anglické názvy budou přispívat ke vzdělávání mých zákazníků.

„Ha! Vy si myslíte, že všechny Francouze je třeba přinutit, aby se učili anglicky?“ zahlaholil, naštvane se odporoučel a nechal mě, abych řešil závažnější problémy, třeba jak řídit čajovnu. Aspoň jsem si to myslel.

Ale kdepak, pomsta přišla asi za tři měsíce. Byla to nefalšovaná ukázka byrokratického sadismu – oznámení, že ke druhé inspekci čajovny došlo inkognito, čímž jsem byl usvědčen z toho, že dál provozuji podnik s nepřeloženým jídelníčkem, a tím pádem se odsuzuji k uhrazení pokuty, nechutně vysoké částky v eurech.

„Kolik jim vlastně máme zaplatit?“ zeptal jsem se.

Byl jsem v čajovně s Benoîtem, synem prohnaného pařížského podnikatele Jeana-Marieho Martina, kterému jsem prodal padesátiprocentní podíl ve firmě. Jean-Marie půl podniku zakoupil v zoufalé naději, že tím Benoîta přiměje, aby přestal být věčným studentem, zvedl zadek a vyrazil do skutečného světa. Byl to rafinovaný tah – já nechám Benoîta, aby čajovně šéfoval, a on tu brzy vykvete z ulejšáckého synka bohaté rodiny v obratného byznysmana, co hrabe eura hráběmi. A taky že čajovnu báječně rozjel. Anebo aspoň si to myslel, než přišla ta pokuta.

Benoît mi částku přečetl znovu a já jsem se svezl dopředu a chladil jsem si rozpálené čelo na skle pultu, hned nad poloprázdným podnosem toho, co měly být ty nejdražší párečky, jaké kdy kdo natlačil do střívek.

„Ten nejnaléhavější problém můžu vyřešit,“ oznámil mi Benoît francouzsky. „Přeložím cedulky, nechám předělat venku tabuli, objednáme nové jídelníčky na donášku. Inspektor přijde zase zítra.“

„Jenže já tolik peněz nemám,“ kvílel jsem. Byla to vypečená suma – dost na let kolem světa v byznys třídě, anebo na nákup středně drahého sportáku. Jímalo mě tragické pomyšlení, že z toho nejspíš zaplatí výrobu nějaké ministerské brožury o tom, kterak správně pronásledovat anglicky mluvící cizáky.

Benoît soucitně sykal. Měl dost rozumu, aby nedal najevo úlevu nad tím, že pokutu nám napálili za něco, co se stalo ještě před tím, než ho ke mně do čajovny přivedl otec. Právně vzato je třeba ty peníze vzít z mojí prázdné kapsy. „Mohl bys...“ začal, ale já ho okamžitě přerušil.

„Prodat podíl Jeanu-Mariemu? Ani náhodou.“ Věděl jsem, že Benoît by si rád otevřel další pobočku, a neměl jsem ani v nejmenším chuť vycouvat z firmy zrovna v době, kdy má značka začít expandovat. Pokud se tedy expanze do Latinské čtvrti počítá jako expanze. „Ne, já ty peníze seženu,“ pověděl jsem mu.

„Musíš to zaplatit do šesti týdnů, jinak to ještě zvýší.“

„Cože?“ Narovnal jsem se a podíval jsem se Benoîtovi do očí. Kdyby to byl jeho otec, anebo jeho sestra Elodie, aspoň zčásti by měli radost z toho, jak se krouším bolestí, ale Benoît se tvářil jen upřímně a soucítěně.

„Francouzský právní systém je nemilosrdný,“ prohlásil. „Sekat hlavy gilotinou už přestali, ale nikdy neodolají, když je možnost odseknout podnikateli aspoň...“

„Díky, Benoîte, dokážu si to představit.“

Nechal jsem ho, ať místo „sausage“ píše „saucisse“ a místo „salad“ zase „salade“, a šel jsem zachraňovat svůj podnikatelský chlebiček... vlastně i ten bych teď měl přejmenovat – na *pain d'entreprise*.

2

Byl jsem v šoku. A ne jen kvůli těm finančním potížím. Taky proto, že jsem zrovna uslyšel ta nejstrašnější slova, jaká moje mateřština nabízí.

Ne, nemyslím tím „Možná to bude maličko bolet“, ani „Miláčku, musím ti něco říct,“ dokonce ani „Věděl jste o tom, že vaši kreditní kartu někdo používá najednou v Moskvě, Šanghaji a Bogotě?“

Ta věta byla mnohem, mnohem děsivější. Zněla takhle: „Co chceš udělat se svým životem?“

Když se na tohle někdo zeptá, obyčejně předstírám, že mě náhle postihla hluchota, případně běhavka. Když to ale řekne vaše přítelkyně, nemůžete dělat, že neslyšíte. Musíte přestat poslouchat ohromující, dramatické završení televizního kriminálního miniseriálu, který jste vypouleně sledovali celé týdny, a na tu otázku odpovědět.

„Co to?“ Přinutil jsem se odtrhnout oči od televize a podívat se na Alexinu (rád přiznávám, že překrásnou) tvář.

„Jaké máš sny, Paule?“ Položila mi hlavu na rameno a vypnula na

televizoru zvuk, abych neslyšel detektivovo vysvětlení, čím že to vrah poslední tři epizody balamutil celý výkvět Scotland Yardu. Bylo mi jasné, že mě čekají pěkné věci. Asi jako humr ví, že teď bude veselo, i když zatím jen ucítil, jak z hrnce stoupá první obláček páry.

Od chvíle, kdy mi Benoît pověděl o té pokutě, uběhlo jen osm hodin. Byli jsme s Alexou zachumlaní pod nadýchanou peřinou v jejím obrovském bytě kousek od náměstí Bastily.

V jednom rohu tohohle paláce s podlahou z borového dřeva bylo mezipatro s ložnicí. Zalezlí jsme tu byli proto, že zapnout dole podlahové vytápění stálo asi tak průměrnou měsíční mzdu denně, a já byl ke všem ostatním starostem ještě dočasně švorc. Alexa právě tak, protože neměla jiný příjem než z prodeje svých fotek. Nedávno měla výstavy v pařížském Pompidouově centru a v londýnské galerii Saatchi, které jí vynesly spoustu chvály, ale peněz pramálo.

Byt patřil jejímu tátovi, který se odstěhoval ke svému novému *amour* do Kodaně. Já se k Alexe přistěhoval hned po Vánocích a dneska poprvé jsme se z postele dívali na televizi. Nebral jsem to jako důkaz toho, že nás to míň baví, anebo snad že bychom kromě nahoty toho druhého potřebovali i jinou zábavu. Prostě jsem se jenom chtěl podívat na poslední díl té minisérie.

Jenomže Alexa je francouzská intelektuálka – a správný francouzský bohém se na televizní minisérie dívá asi tak jako krokodýl na sójové karbanátky: není to dost masité sousto, aby se do toho zakousli. Právě proto neviděla zhola nic špatného na tom, že ke mně začne mluvit přes závěr dílu.

„Sny? Těžká otázka,“ odpověděl jsem. „To bych si musel promyslet.“

„Ale určitě přece máš nějakou tížádosť. Proto jsi založil tu čajovnu, ne?“ Angličtinu si už osvojila tak dobře, že skoro nebyl poznat francouzský přízvuk.

„Ano, přesně tak,“ odsouhlasil jsem to a tetelil jsem se radostí, že z toho vyklouznu tak lacino. Prst jsem nenápadně sunul k tlačítku, že zase zapnu zvuk; detektiv otevíral pusu jako kapr a už dospěl k odhalení, nad kterým všechny ostatní postavy ohromeně vyvalily oči. Alexa mlčela jen pět vteřin – a já si to už vyložil jako nevyřčený souhlas, abych zase pustil zvuk.

„Jenže půlku firmy jsi prodal, takže musíš mít i jiné sny.“
Sakra. Budu si to muset koupit na dévéděčku, jestli chci vědět, kdo je vrah. Vypnul jsem televizor a přitulil jsem se.

„No jéje, já mám úžasné sny,“ prohlásil jsem. „Třeba včera v noci se mi zdálo, že ležíš nahá ve vaně, já si tam vezl k tobě a pak...“

„Ne, Paule, nedělej si z toho legraci, prosím. Myslím to vážně. Co chceš udělat se svým životem?“ Všepromikající pohled modrých očí se mi dostal až do mozku jako vrtačka. „Já mám sen, že natočím film o francouzském životním stylu,“ pokračovala, „a že udělám kariéru ve fotografii. Po čem ale toužíš ty, myslím kromě toho, že se dozvíš, kdo je vrah?“ Kteroužto touhu právě vlastnoručně zavraždila. „Je to nádhera, být s tebou v Paříži, Paule, ale vlastně se teď tak trošku...“ Nedořekla.

„Trošku co?“

„Nudím.“

„Nudíš?“ Když jste v posteli s nahou dívkou a ona řekne, že se nudí, jistě části těla to prostě vezmou jako povel, aby povadly.

„Ano. To není žádná náhoda, že tě ten malér s pokoutou postihnul zrovna teď. Změknul jsi.“

„Změknul?“

„Ano, *tu te laisses aller*, necháš se jenom vláčet událostmi. Už asi měsíc nic neděláš. Do čajovny skoro nechodíš.“

„Benoît mě tam nepotřebuje.“

„Většinou se jenom díváš na dévéděčka, brouzdáš po pitomých webových stránkách, anebo vysesdáváš po kavárnách.“

„Anebo se k tobě tulím v posteli.“ Mně to připadalo jako ideální životní náplň.

„Jenže to nestačí. Máš energii a představitivost. Nemůžeš takhle marnit život. Musíš být kreativnější. Mám strach, abys teď kvůli tomu dluhu neprodal i druhou půlku čajovny, protože pak bys toho měl na práci ještě míň než nic.“

Pochopil jsem, o co jí jde. Přepnula se do modu jeskynní ženy. Musím vylézt z jeskyně a umlátit mamuta, abych dokázal, že jsem skutečný muž. Tohle občas dělávají i ty nejemancipovanější ženy. Pořád vyžadují, aby muž prozkoumával i ženskou stránku své osobnosti, ale sem tam nutně potřebují nechat se na bradičkách poškrábat dvoudenním strništěm.

Kromě toho jsem moc dobře věděl, že má Alexa pravdu.